

Pedagogika międzykulturowa

Instrukcja przygotowania pracy semestralnej,
literatura pomocnicza i wybór stron internetowych

Forma zajęć: wykład

Prowadzący zajęcia: dr hab. Przemysław Grzybowski prof. uczelni

Instrukcja przygotowania pracy semestralnej

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest opracowanie pracy semestralnej w postaci **koncepcji kampanii społecznej zawierającej elementy edukacji międzykulturowej**. Zadanie do wykonania indywidualnie lub w zespołach 2-3 osobowych.

Ma to być projekt (zarys, pomysł, propozycja, szczegółowy plan) działań edukacyjnych w przestrzeni publicznej adresowanych do wybranego pogranicza kulturowego (np. pracowników i podopiecznych instytucji, mieszkańców obszaru i/lub miejscowości, osób przybywających z daleka np. turystów i uczestników wycieczek edukacyjnych, miłośników portalu internetowego, grupy dyskusyjnej, członków organizacji). **Nie ma to być relacja z przeprowadzonych zajęć, badań naukowych ani program pracy placówki.**

Praca powinna zawierać **następujące części:**

- **Część 1 - Określenie pogranicza kulturowego i występujących na nim problemów społecznych związanych z obecnością Innych/Obcych.** Należy udzielić odpowiedzi na następujące pytania: Jakiego pogranicza kulturowego (instytucji, organizacji, miejscowości, regionu, kraju itp.) dotyczy kampania społeczna? Jakich problemów społecznych (np. napięć, konfliktów, dyskryminacji) występujących w danym środowisku dotyczy kampania społeczna? W jakim celu będzie realizowana kampania?
- **Część 2 - Określenie uczestników kampanii oraz ich działań.** Należy udzielić odpowiedzi na następujące pytania: Kto będzie adresatem planowanej kampanii? Jakie czynności, zadania mają do wykonania realizujący kampanię oraz odbiorcy ich działań?
- **Część 3 - Określenie form kampanii społecznej i okoliczności ich wykorzystania w przestrzeni publicznej.** Należy udzielić odpowiedzi na następujące pytania: W jakiej przestrzeni (miejscu, obszarze, niszy kulturowej) będzie realizowana kampania? Jakie formy działań zostaną wykorzystane w kampanii (np. utwory literackie, artystyczne, plastyczne, teatralne, filmowe, muzyczne, multimedialne itp.)? W jakich miejscach i okolicznościach zostaną zaprezentowane (np. happeningi, wystawy, przedstawienia, rekonstrukcje, audycje, publikacje, gry miejskie itp.)? Jakie są właściwości tych form, które mogą pomóc w rozwiązaniu problemów społecznych będących pretekstem do realizacji kampanii społecznej? Proszę załączyć przykłady materiałów do wykorzystania.
- **Część 4 - Źródła informacji.** Należy udzielić odpowiedzi na następujące pytania: Jakie źródła i wzorce zostały wykorzystane w trakcie prac nad kampanią społeczną? Dlaczego akurat te źródła i wzorce uznali Państwo za szczególnie inspirujące?
- **Bibliografia** (wykaz wykorzystanej literatury, stron internetowych, filmów, programów telewizyjnych, audycji itp.).

Prace należy wysłać prowadzącemu zajęcia pocztą elektroniczną na adres: lsmp@ukw.edu.pl w formie pliku pdf, w nieprzekraczalnym w terminie do dnia ostatnich zajęć dydaktycznych w semestrze wyznaczonego w uczelnianym systemie USOS. Prowadzący zajęcia potwierdza otrzymanie pracy odpowiadając pocztą elektroniczną (odpowiedź jest dowodem terminowego złożenia pracy). **Złożenie pracy po terminie skutkuje obniżeniem oceny. Zespół składa jedną wspólną pracę podpisaną przez wszystkich członków zespołu.**

Literatura pomocnicza

- Banaszek M.: *Dialog międzykulturowy w turystyce. Przypadek polsko-rosyjski*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2012.
- Bernacka-Langier A., Janik-Płocińska B., Kosowicz A., Pawlic-Rafałowska B., Piegat-Kaczmarzyk M., Walczak G., Rejmer Z., Wasilewska-Łaszczyk J., Zasuńska M., *Inny w polskiej szkole - poradnik dla nauczycieli pracujących z uczniami cudzoziemskimi*. Fundacja Polskie Forum Migracyjne, Warszawa 2009.
- Białek K., Halik T., Marek A., Szuchta R., Weigl B., *Edukacja przeciw dyskryminacji*. Stowarzyszenie Vox Humana, Warszawa 2008.
- Białek K., Kowalska A., Kownacka E., Piegat-Kaczmarzyk M., *Warsztaty kompetencji międzykulturowych - podręcznik dla trenerów*. Uniwersytet Warszawski, Międzynarodowe Centrum Adaptacji Zawodowej, Warszawa 2008.
- Białek M., *Kształcenie międzykulturowe w edukacji językowej*. Oficyna Wydawnicza Atut, Wrocław 2009.
- Białkowski M., Biegański Z., Maresz T., Polak W. (red.): *Swojskość i obcość w regionie kujawsko-pomorskim*. Dom Wydawniczy „Margrafen”, Bydgoszcz - Toruń 2015.
- Chojnacki R., Wesołowska H., Zaufal K., *Tolerancja.pl - materiały dla nauczycieli*. Wydawnictwo Znak, Kraków 2002.
- Czerniejewska I. (red.), *Antydyskryminacja na co dzień*. Stowarzyszenie Jeden Świat, Poznań 2005.
- Czerniejewska I. (red.), *Wielokulturowość na co dzień. Materiały dla nauczycieli*. Stowarzyszenie Willa Decjusza, Kraków 2006.
- Czerniejewski M., Kubiak I., Malczewska M., Szczepanik W., *Uchodźcy. Materiał pomocniczy dla prowadzących zajęcia na temat uchodźców*. Stowarzyszenie Jeden Świat, Poznań 2001.
- *Dzień Integracji - Tacy Sami*. Centrum Integracja, Program Młodzież, Warszawa 2003.
- Europejski Ruch Młodzieży przeciwko Rasizmowi, Ksenofobii, Przejawom Antysemityzmu i Nietolerancji: *Każdy inny, wszyscy równi...* Harcerskie Biuro Wydawnicze Horyzonty, Warszawa 2003.
- Grzybowski P.P., Idzikowski G., *Inni, Obcy - ale Swoi. O edukacji międzykulturowej i wspólnocie w szkole integracyjnej*. Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2018.
- Grzybowski P.P., *Lektury do edukacji międzykulturowej dla dzieci. Przewodnik bibliograficzny*. [w:] E.Ogrodzka-Mazur, U.Szuścik, A.Szafańska (red.): *Edukacja małego dziecka. Tom 14. Konteksty społeczne i międzykulturowe*. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2019, s.189-203.
- Gwórak-Sosnowska K., Morzoł I. (red.), *Języki świata. Materiały dydaktyczne do zajęć międzykulturowych*. UNESCO, Warszawa 2008.
- Idzik I., Nitka J., Marcinowska H., Onuchowska A., Kasprzyk T., Biłyk K., Reich A., Mackiewicz K., Cieśliński Ł., *Program edukacyjny „Różni - równi”. Podręcznik dla prowadzących lekcje na temat mniejszości narodowych i etnicznych*. Stowarzyszenie Jeden Świat, Poznań 2004.
- Kamińska K., Kwiatkowska A.: *Jesteśmy tacy sami. Sztuka w edukacji międzykulturowej*. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2009.
- Kosowicz A., *Migracje online. Przewodnik po stronach internetowych poświęconych migracji i międzykulturowości*. Fundacja Polskie Forum Migracyjne, Warszawa 2009.
- Kosowicz A., *Uchodźcy - broszura dla nauczycieli*. Centrum Pomocy Uchodźcom Polskiej Akcji Humanitarnej, 2010.
- Koszewska K. (red.), *Zrozumieć innych, czyli jak uczyć o uchodźcach*. Wydawnictwa CODN, Warszawa 2001.
- Kromolicka B., Linka A. (red.): *Służby społeczne w pracy z uchodźcami na pograniczu polsko-niemieckim*. Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2018.
- Kusek R., Sanetra-Szeliga J. (red.), *Kultura w dialogu. Kampania 1001 działań na rzecz dialogu w Polsce*. Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2008.
- Kusek R., Sanetra-Szeliga J. (red.), *Swoi - Obcy. Edukacja międzykulturowa w Polsce - materiały*. Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2011.
- Majda A., Ogórek-Tęcza B., Zalewska-Puchała J. (red.), *Pielęgniarstwo transkulturowe. Podręcznik dla studiów medycznych*. PZWL, Warszawa 2020.

- Martinelli S., Taylor M. (red.), *Uczenie się międzykulturowe. Pakiet szkoleniowy nr 4*. Rada Europy i Komisja Europejska, Strasbourg 2000.
- Młynarczuk A. (red.), *Uwiecznić Atlantyde. Wielokulturowość Podlasia w edukacji nieformalnej*. Fundacja Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2010.
- Młynarczuk-Sokołowska A., Potoniec K., Szostak-Król K. (red.), *Przygody Innego. Bajki w edukacji międzykulturowej*. Fundacja Edukacji i Twórczości, Białystok 2011.
- Pawełczyk P. (red.), *Kampanie społeczne jako forma socjotechniki*. Wolters Kluwer, Warszawa 2015.
- Polska Akcja Humanitarna, *Humanitaryzm. Scenariusze zajęć do edukacji humanitarnej*. Polska Akcja Humanitarna, Warszawa 2001.
- Popowska D. (oprac.), *Cały świat w naszej klasie*. Polskie Forum Migracyjne, Warszawa 2011.
- Rose C., *Jak wygrywać kampanie. Komunikacja dla zmian*. Instytut Spraw Obywatelskich INPRO, Łódź 2012.
- Stewart J. (red.), *Mosty zamiast murów. Podręcznik komunikacji interpersonalnej*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003.
- Wilimborek B., *Jak zorganizować efektywną kampanię społeczną w szkole? Poradnik dla młodzieży*. Program Uczenie się przez całe życie, Warszawa 2015.
- Zalewska-Pawlak M., Sasin M. (red.): *Różnorodni przez sztukę. Edukacja artystyczna w środowiskach zróżnicowanych kulturowo*. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017.
- Żydek-Bednarczuk U.: *Spotkanie kultur. Komunikacja i edukacja międzykulturowa w glottodydaktyce*. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2015.

Wybór stron internetowych

- **Amnesty International Polska** - www.amnesty.org.pl
- **Blog Artur Paszko** - arturpaszko.blogspot.com
- **Blog Różne odcienie egzystencji** - annajaninakloza.blog.onet.pl
- **Centrum Dialogu im.Marka Edelmana w Łodzi** - www.centrumdialogu.com
- **Centrum im.Ludwika Zamenhofa** - www.centrumzamenhofa.pl
- **Cztery strony bajek** - czterystronybajek.blogspot.com
- **Czwarty Świat Polska** - www.atd.org.pl
- **Etnoteam Edukacja dla Integracji** - www.etnoteam.pl
- **Europejski Rok Dialogu Międzykulturowego** - dialog2008.pl
- **Forum Dialogu Kultur Stowarzyszenia Willa Decjusza** - www.villa.org.pl
- **Fundacja „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego** - www.krzyzowa.org.pl
- **Fundacja „Kultura dla Tolerancji”** - www.tolerancja.org.pl
- **Fundacja „Przestrzenie Dialogu”** - www.przestrzeniedialogu.org
- **Fundacja Autonomia** - www.autonomia.org.pl
- **Fundacja A-venir** - www.avenir.ngo.org.pl
- **Fundacja Dzieci Niczyje** - www.fdn.pl
- **Fundacja Edukacji Międzykulturowej** - www.miedzykulturowa.org.pl
- **Fundacja Forum Dialogu Między Narodami** - www.dialog.org.pl
- **Fundacja Forum Różnorodności** - www.ffr.org.pl
- **Fundacja im.Anny Lindh Polska** - www.alfpolska.org
- **Fundacja Korzenie** - www.fundacjakorzenie.pl
- **Fundacja Kultura dla Tolerancji** - www.tolerancja.org.pl
- **Fundacja Pogranicze** - www.pogranicze.sejny.pl
- **Fundacja Polskie Forum Migracyjne** - www.forummigracyjne.org
- **Fundacja Przestrzenie Dialogu** - www.przestrzeniedialogu.org
- **Fundacja Res Publica Multiethnica** - res-publica-multiethnica.free.ngo.pl
- **Fundacja Rozwoju Oprócz Granic** - www.frog.org.pl
- **Fundacja Shalom** - www.shalom.org.pl
- **Fundacja Uniwersytetu w Białymstoku** - www.fundacja.uwb.edu.pl

- **Fundacja Wspólna Droga** - www.wspolnadroga.pl
- **Galeria Tolerancji** - galeriatolerancji.org.pl
- **Helsińska Fundacja Praw Człowieka** - www.hfhr.pl
- **Hominem Quaero** - hq.drama.org.pl
- <http://strefa.academia.edu/PrzemyslawGrzybowski>
- **Inna Przestrzeń** - www.przestrzen.art.pl
- **Instytut Spraw Publicznych** - www.isp.org.pl
- **Integracja** - www.integracja.org
- **Kontynent Warszawa** - www.kontynent.waw.pl
- **Ku wzbogacającej różnorodności** - roznorodnosc.uwb.edu.pl
- **Laboratorium Inicjatyw Międzykulturowych KEJ** - www.kej.org.pl
- **Mapa Kultury** - mapakultury.pl
- **Międzynarodowe Centrum Kultury** - www.mck.krakow.pl
- **Multikulti** - www.multikulti.org.pl
- **Narodowe Centrum Kultury** - www.nck.pl
- **Niepelnosprawni.pl** - www.niepelnosprawni.pl
- **Nikt nie rodzi się z uprzedzeniami** - www.bezuprzedzen.org
- **Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych** - rozdroza.com
- **Otwarta Rzeczpospolita** - www.otwarta.org
- **Panorama Kultur** - www.pk.org.pl
- **Polska Akcja Humanitarna** - www.pah.org.pl
- **Polska Fundacja Pomocy Humanitarnej „Res Humanae”** - www.reshumanae.neostrada.pl
- **Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego** - www.ptpa.org.pl
- **Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności** - www.pfwb.org.pl
- **Pozytywni w Tęczy** - www.pozytywniwteczy.pl
- **Pozytywnie Otwarci** - www.pozytywnieotwarci.pl
- **Pracownia Wielokulturowa** - www.pracownia-wielokulturowa.pl
- **Przestrzenie Dialogu** - www.przestrzeniedialogu.org
- **Przewodnik internetowy Edukacja na rzecz tolerancji** - tolerance.research.uj.edu.pl
- researchgate.net/profile/Przemyslaw_Grzybowski2
- **Sieć Równości** - www.siecrownosci.gov.pl
- **Społeczny Komitet do spraw AIDS** - www.skaid.org
- **Spotkania z Innym** - www.spotkaniainnym.pl
- **Stowarzyszenie „Monar”** - www.monar.pl
- **Stowarzyszenie Antropologów Kultury Etnosfera** - www.etnosfera.org.pl
- **Stowarzyszenie Jeden Świat** - www.jedenswiat.org.pl
- **Stowarzyszenie Kobiet Konsola** - konsola.org.pl
- **Stowarzyszenie Mali Bracia Ubogich** - www.malibracia.org.pl
- **Stowarzyszenie Nigdy Więcej** - www.nigdywiecej.org
- **Stowarzyszenie Praktyków Kultury** - www.praktycy.org
- **Stowarzyszenie Romów w Polsce** - stowarzyszenie.romowie.net
- **Stowarzyszenie Vox Humana** - www.voxhumana.pl
- **Stowarzyszenie Wspierania Edukacji Międzykulturowej** - swem.uwb.edu.pl
- **Stowarzyszenie Znaczny Stopień Integracji** - www.zsi.info.pl
- **Tacy Jak Ja** - www.tacyjakja.pl
- **Tolerancja.pl** - www.tolerancja.pl
- **Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej** - www.tea.org.pl
- **Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”** - e.org.pl
- **Transkultura i Dialog Międzykulturowy** - www.transkultura.eu
- **Tydzień Edukacji Globalnej** - www.tydzienedukacjiglobalnej.pl
- **Uchodźcy do szkoły** - www.uchodzcycydoszkoly.pl